

Prípád tetanu u dieťaťa na Južnej Morave

Na Južnej Morave sa vyskytol prípad tetanu u dieťaťa. Iniciatíva pre uvedenie si rizík očkovania, o.z., žiada odbornú i laickú verejnosť, aby si z tohto prípadu vzala ponaučenie.

Okolnosti prípadu

Tetanus nie je prenosné ochorenie z človeka na človeka. Spôsobujú ho baktérie, ktoré sa bežne vyskytujú v prachu a pôde - ak sa cez špinavé zranenie dostanú do tela, môžu produkovať silný toxín, ktorý je príčinou ochorenia.

V tomto prípade išlo o netradičné miesto vstupu - 3-ročný chlapec si zasunul zhrdzavené gombíkové batérie do nosa. Dňa 18. augusta 2019 bol ošetrovaný a batérie mu boli vybraté, lekár už konštatoval odumieranie sliznice v mieste poranenia a predpísal antibiotiká, ktoré však údajne neboli dieťaťu podané. Lekára nenapadlo zistiť, či je dieťa očkované proti tetanu - nebolo, lebo matka považuje očkovanie za príčinu svojej roztrúsenej sklerózy a tak sa bála očkovať dieťa.

O 15 dní neskôr (2. septembra) malo dieťa prvé príznaky ochorenia - neprirodzené grimasy a napätú tvár, o ďalšie 2 dni bolo unavené a malo problémy s prehĺtaním. Dňa 5. septembra lekár zistil, že dieťa nie je očkované a s podozrením na tetanus ho odoslal na hospitalizáciu. Dieťa dostalo imunoglobulíny a jednu dávku vakcíny, v ten deň utrpelo aj prvé tetanické kŕče. Aj po 2 týždňoch bolo stále hospitalizované s podpornou a symptomatickou liečbou, ale mimo bezprostredného ohrozenia života.¹

Kde sa stali chyby

Prípád budí vášne a bude zrejme ešte dlho zneužívaný v presadzovaní povinného očkovania a v prenasledovaní rodičov, ktorí sa chcú o očkovaní svojich detí informovane rozhodovať. Treba si však uvedomiť, že toto ochorenie je dôsledkom série viacerých poľutovaniahodných chýb.

Za podstatnú chybu na strane lekára považujeme, že nezistoval očkovací status, pretože dieťa tým prišlo o možnosť včasného podania imunoglobulínov, ktoré mohli zabrániť ochoreniu.

Považujeme za nesprávne obviňovať matku na základe faktu, že v minulosti odmietla očkovanie dieťaťa. Trpí veľmi vážnym autoimunitným ochorením a celkom prirodzene sa obávala, že dieťa mohlo zdediť náchylnosť na vážne nežiaduce účinky očkovania, so štatisticky omnoho vyšším rizikom než je riziko tetanu. Avšak nešťastím sa ukázalo, že dieťaťu údajne nepodala predpísané antibiotiká, pretože tie by pravdepodobne zabránili vzniku tetanu alebo aj inej infekcie.

Podľa správy bolo dieťa v deň hospitalizácie zaočkované. Tento úkon sa síce v takýchto prípadoch robí bežne, no jeho význam pri rozbehnutom ochorení považujeme za diskutabilný, pretože dieťa dostalo imunoglobulíny (hotové protilátky), ktoré majú podstatne rýchlejší účinok než vakcína. Dúfame, že nebola situácia dieťaťa zneužitá na jeho očkovanie proti vôli matky, napr. neodôvodneným použitím kombinovanej vakcíny nad rámec súvisiaci s liečbou apod.²

---

1 Chlapec z jižní Moravy se nakazil tetanem, jeho matka odmítala očkování. [iDNES.cz](https://www.idnes.cz) 26.9.2019

2 Vysvetlenie (1.10): Naše združenie sa totiž už dozvedelo o inom prípade, kedy údajne pod zámienkou očkovania proti tetanu lekár podal hexavakcínu, t.j. kombináciu 6-tich vakcín. Nielenže by bol takýto postup nezákonný (ak je rodič uvedený do omylu, nemožno hovoriť o "informovanom súhlase"), ale lekári často podceňujú očkovanie, ktoré je vážnym imunobiologickým zásahom s rizikom nežiaducich účinkov. Je skutočne dôležité uistiť sa, aby dieťa v čase očkovania bolo zdravé. Pre dieťa, ktoré už čelí vážnemu ochoreniu (tetanu) by kombinovaná vakcína predstavovala veľkú záťaž. Preto sme vyjadrili nádej, že keď lekári očkovali hospitalizované dieťa proti tetanu, tak to bolo skutočne iba proti tetanu.

Ponaučenia

Odborná verejnosť by si mala z tohto prípadu zobrať ešte jedno ponaučenie - dôvera a komunikácia s rodičmi dieťaťa je nesmierne dôležitá. Stupňovanie vášní a predsudkov v spoločnosti, ako aj štátom vynucované udávanie, túto dôveru závažným spôsobom poškodzuje. Skúsenosť nášho občianskeho združenia je taká, že niektorí lekári stále ešte nezvládajú komunikáciu s rodičmi, ktorí sa obávajú nežiaducich účinkov očkovania. Poznáme prípady neprofesionálnych, neodborných ba dokonca až hysterických reakcií.

Takéto správanie môže mať za následok, že rodič rezignuje na komunikáciu s lekármi a to môže viesť v určitých situáciách k opomenutiu dôležitých informácií pre liečbu dieťaťa. Nenaznačujeme, že toto sa stalo v uvedenom prípade, avšak obávame sa, že takéto škody skôr či neskôr nastanú, ak sa nezlepší prístup lekárov a neobnoví sa dôvera, ktorá je aj podľa skúsených pediatrov kľúčom k dobrej zdravotnej starostlivosti.

Naše občianske združenie vždy odporúčalo a naďalej odporúča, aby si každý naštudoval dostatok informácií o príslušných ochoreniach a vakcínach, a až tak robil svoje rozhodnutia. Lekári by mali vedieť rozpoznávať predmetné ochorenia, pretože časť občanov nie je očkovaná, a časť očkovaných môže i tak ochorieť.

Napríklad, v roku 2018 v okrese Nitra dostal tetanus 27-ročný muž napriek tomu, že bol proti tetanu 6-krát očkovaný a dostal aj preočkovanie po zranení.³

Iniciatíva pre uvedenie si rizík očkovania, o. z.

IČO: 42126835

tlačová správa, 29. 9. 2019

Pre ďalšie informácie sa obráťte na: kontakt@rizikaockovania.sk

---

³ Výročná správa o činnosti úradov verejného zdravotníctva v sr podľa jednotlivých odborov verejného zdravotníctva za rok 2018. Úrad verejného zdravotníctva, apríl 2019. http://www.uvzs.sk/docs/vs/vyrocná_správa_SR_2018.pdf